

پسمه تعالی

منشور زرین

آموزش املاء فارسی

دستور سوم دبستان

با روش های جدید آموزشی

همراه با آزمون، تقویت و لرزشیابی

انواع روش های جدید آموزشی

املای خوشه ای

املای کروهی

املای تقریری

املای سفره ای

املای رفاقتی (دوستانه)

املا از حفظ

املای فلتشی (قطاری)

املای کلمه ای

املای ترکیبی

املای تصویری

املای آب پاشی

املای پای تخته ای

املای مداد کاغذی

املا به خود

املای جدولی

املای جریمه ای

تمرینات و الگوهای آموزشی این کتاب براساس
کتاب راهنمای تدریس معلم پایه سوم ابتدایی
سازمان پژوهش و برنامه ریزی وزارت آموزش و
پرورش در نظام جدید آموزشی طراحی و تدوین
گردیده است.

مؤلف : حسین عباس زاده

با همکاری گروه آموزشی منشور زرین
مسعود محمدی - مهلا رضاپور - حورا شهیدی

عنوان و نام پدیدآورندگان	: عباس زاده، حسین، ۱۳۴۱ آموزش املاء فارسی سوم دبستان / مولف حسین عباس زاده، مسعود محمدی ، حورا شهیدی ، مهلا رضا پور مشهد: مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشاراتی ضریح آفتاب.
مشخصات نشر	:
مشخصات ظاهری	:
شابک	:
وضعیت فهرست نویسی	:
موضوع	:
ردیبندی کنگره	:
ردیبندی دیوبی	:
شماره کتابشناسی ملی	:

نام کتاب	آموزش املاء فارسی سوم دبستان با روش های جدید آموزشی
نویسنده	حسین عباس زاده ، مسعود محمدی ، حورا شهیدی ، مهلا رضا پور
ناشر	مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشاراتی ضریح آفتاب
صفحه‌آرا و طرح جلد	قدم زاده - زواری
نوبت چاپ	اول ۱۳۹۵
قطع	وزیری
شمارگان	۳۰۰۰ نسخه
قیمت	
چاپ	
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۴۲۹-۸۸۸-۲

مرکز پخش: مشهد، خیابان امام خمینی، جنب اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی
بازرگانی: (۰۵۱)۳۲۲۸۱۴۱۰ سفارشات: (۰۵۱)۳۲۲۸۳۴۲۲ دفتر نشر: (۰۵۱)۳۲۲۸۰۱۶۷

Web site - www.zarihaftab.ir

Email - zarihaftab@gmail.com

«حق چاپ محفوظ است»

فهرست

درس سوم
طبیعت پاک
۲۱

درس دوم
زنگ ورزش
۱۳

درس اول
 محله ما
۶

درس ششم
فداکاران
۴۶

درس پنجم
بلدرچین و بوزگر
۳۸

درس چهارم
آواز گنجشک ها
۳۰

درس نهم
بوی نرگس
۶۳

درس هشتم
پیراهن بهشتی
۵۷

درس هفتم
کارنیک
۵۳

درس دوازدهم
ایران عزیز
۸۳

درس یازدهم
نویسنده بزرگ
۷۵

درس دهم
یار مهربان
۶۹

درس پانزدهم
دریا
۱۰۳

درس چهاردهم
ایران آباد
۹۶

درس سیزدهم
آزاد
۹۱

درس هفدهم
چشمہ آسمان
۱۱۳

درس شانزدهم
اگر جنگل نباشد
۱۰۸

مقدمه

این کتاب براساس روش‌ها و الگوهای جدید آموزش املای کتاب راهنمای معّلم سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش که شگردهای جدید آموزش املای فارسی در آن پیشنهاد شده همراه با نمونه آزمون‌ها و ارزشیابی‌های انشاء و جمله نویسی کتاب نوشتاری فارسی (بنویسیم) و براساس الگوها و مدل‌های جدید املای طراحی و تدوین گردیده است.

عناوین و مطالب آموزشی کار شده در کتاب آموزش املای فارسی سوم عبارتند از:

۱- املای خوش‌ای

۲- املای تقریری با متن ترکیبی

۳- املای تصویری

۴- املای قطاری یا طنابی

۵- آزمون‌های مداد کاغذی

۶- املای جدولی

۷- جمله سازی

۸- هم خانواده‌ها

۹- مرتب کردن جملات نامرتب

۱۰- ترکیب کردن - وصل کردن

۱۱- ادامه دادن جملات ناتمام

۱۲- نوشتمن کلمات درس که ارزش املایی دارند.

۱۳- ساختن کلمات جدید با حروف کلمات

۱۴- تبدیل جملات گفتاری به نوشتاری

۱۵- تکمیل جملات با توجه به متن درس

۱۶- پیدا کردن غلط‌های املایی در متن و جمله

۱۷- جدول کلمات مهم هر درس

۱۸- آشنایی با واحد شمارش اشیاء، هم خانواده‌ها

۱۹- معنی واژه‌های دروس کتاب فارسی خوانداری

۲۰- بخش سرگرمی‌های علمی و آموزشی

۲۱- نمونه ارزشیابی‌های فارسی (انشاء و جمله نویسی)

انواع روش‌ها و مدل‌های جدید آموزش املاء در نظام جدید آموزشی

۱- **املای خوشه‌ای:** با نشانه‌ی حرف آخر یک کلمه دو کلمه‌ی جدید بسازند. این کار را تا جایی که امکان دارد ادامه دهند.

۲- **املای گروهی:** تهیه‌ی یک متن املا تو سط اعضا‌ی گروه (یک نفر به عنوان رهبر گروه متن املا را بخواند و بقیه‌ی اعضا‌ی گروه بنویسند).

۳- **آزمون مداد کاغذی:** آزمون املایی که تو سط معلم در ورقه نوشته شده، تو سط دانش آموز کامل می‌شود.

۴- **املا به خود:** (تهیه‌ی متن املا تو سط خود دانش آموز) دانش آموز یک متن املا با تعداد سطرهای مشخص تهیه‌ی می‌کند، چندبار از روی آن بخواند سپس آنچه را به خاطر سپرده است به خود املا بگوید.

۵- **املای تقریری:** متن املای تقریری می‌تواند از جملات متن درس باشد و یا این که معلم خود با استفاده از واژگان دارای ارزش املایی یک متن جدید بنویسد. (املای تقریری با متن ترکیبی از چند درس)

۶- **املا از حفظ:** معلم به دانش آموزان در زنگ املا می‌گوید آنچه در این درس یاد گرفتید و می‌دانید بنویسید.

ابتدا به دانش آموزان فرصت دهید یک بار از متن درس صامت خوانی کنند، سپس کتاب‌ها را بینند و کلماتی را که در ذهن دارند، روی کاغذ بنویسند.

۷- **املای آموزشی جدولی:** پیدا کردن کلمات مهم با توجه به حروف جدول از هر درس یا کتاب یا مجله رشد نوآموز.

مثالاً: کلماتی که یک از نشانه‌های ط ظ ع یا غ دارند.

۸- **املای ترکیبی:** ترکیبی از جملات چند متن درس یا ترکیبی از کلمات مهم چند درس در یک جمله یا در چند جمله یا در یک متن جدید.

۹- **املای کلمه‌ای:** گفتن چند کلمه‌ی مهم درس یک دانش آموز به دانش آموز دیگر. (تصحیح تو سط خود دانش آموز و امضاء تو سط معلم کلاس)

۱۰- **املای مداد کاغذی:** چند نمونه فعالیت املایی و تمرین تو سط معلم کلاس تهیه‌ی می‌شود مانند: (کدام کلمه از نظر املایی غلط نوشته شده است. یاد رجمله‌های زیر غلط‌های املایی را خط بزن و صحیح آن را بنویس).

۱۱- **املای آموزشی ساختن کلمات جدید:** با حروف هر یک از کلمات نوشته شده تو سط

دانش آموز مثلاً با حروف کلمه‌ی (صحراء) دو کلمه‌ی جدید بسازند.

۱۰- **املای قطار واگن:** دانش آموزان با نشانه‌ی آخر هر کلمه در واگن بعدی یک

کلمه‌ی جدید بسازند. مثلاً یک قطار با چندین واگن

۱۱- **املای سفره‌ای:** در حیاط مدرسه سفره‌ی یک بار مصرف به طولی که همه‌ی

بچه‌ها دو طرف آن بنشینند پنهن کنید، سپس دانش آموزان با مازیک به هر ۲ یا ۳ نفر یک

فعالیت املایی واگذار کنید تا روی سفره بنویسند. سپس املای سفره‌ای دانش آموزان را

در حیاط مدرسه در معرض دید کلیه‌ی دانش آموزان مدرسه قرار دهید.

۱۲- **املای آب پاشن:** با استفاده از آبپاش‌های تفنگی هر دانش آموز به دانش آموز

دیگر چند کلمه می‌گوید تا بنویسد تازمانی که صحیح می‌نویسد می‌تواند ادامه دهد. این

کار در حیاط مدرسه یا روی دیوار مدرسه انجام می‌گیرد.

۱۳- **املای تصویری:** یک یا چند تصویر را معلم به دانش آموز می‌دهد یا معرفی

می‌کند یا در پای تخته نصب می‌کند تا دانش آموزان چند جمله را درباره‌ی آن بنویسند.

۱۴- **املای رفاقتی یا دوستانه:** گفتن املا چند سطر توسط هر دانش آموز به دوست

دیگرش

۱۵- **املا به والدین:** گفتن املا توسط دانش آموز به پدر و مادر خود مثلاً در برابر هر

غلط دانش آموز مبلغ هزار تومان از ولی خود جایزه می‌گیرد.

۱۶- **املای آموزشی بدون نظم:** دانش آموز کلماتی از کتاب فارسی، مجله‌ی رشد

نوآموز و یا کتاب‌های داستان بدون نقطه پیدا کنند و بنویسند.

۱۷- **املای آموزشی بدون دندانه:** دانش آموز کلماتی از کتاب فارسی، کتاب‌های

داستان یا مجلات بنویسد که دندانه نداشته باشد.

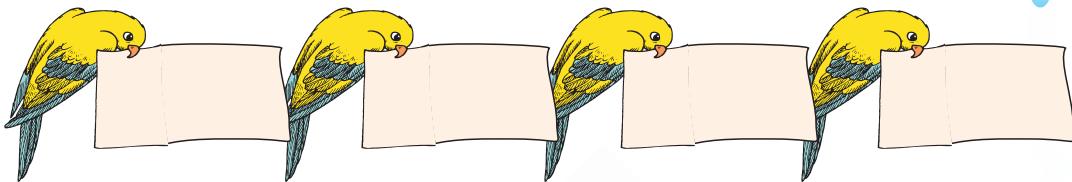
۱۸- **املای آموزشی یک نقطه‌ای، دو نقطه‌ای، سه نقطه‌ای، چهار نقطه‌ای:** هر

دانش آموز هر کلمه را در جدول مخصوص به خودش از کتاب فارسی یا کتاب‌های داستان

پیدا می‌کند و می‌نویسد.

۱ کلمه‌هایی را که در درس محله‌ی ما حروف «ط» و «ظ» دارند، پیدا کن و بنویس.

۲ کلمه‌های درس محله‌ی ما را با توجه به یکی از نشانه‌های آن در جدول زیر بنویس.

عادت- ناراحت- صف- مغازه- موادغذایی- قنادی- خاصی-

جمعیّت- مهمانی- معرفی- ناراحتی- وقتی- شروع

ف	ق	ع	ص
ف	ق	ع	ص

۳ کدام کلمه درس با یکی از شکل‌های حرف(ث)نوشته شده است آن را پیدا کن و سه بار از روی آن بنویس.

نکته آموزشی:
غصه به معنی اندوه
و غم مخالف آن به
معنی شادی است.

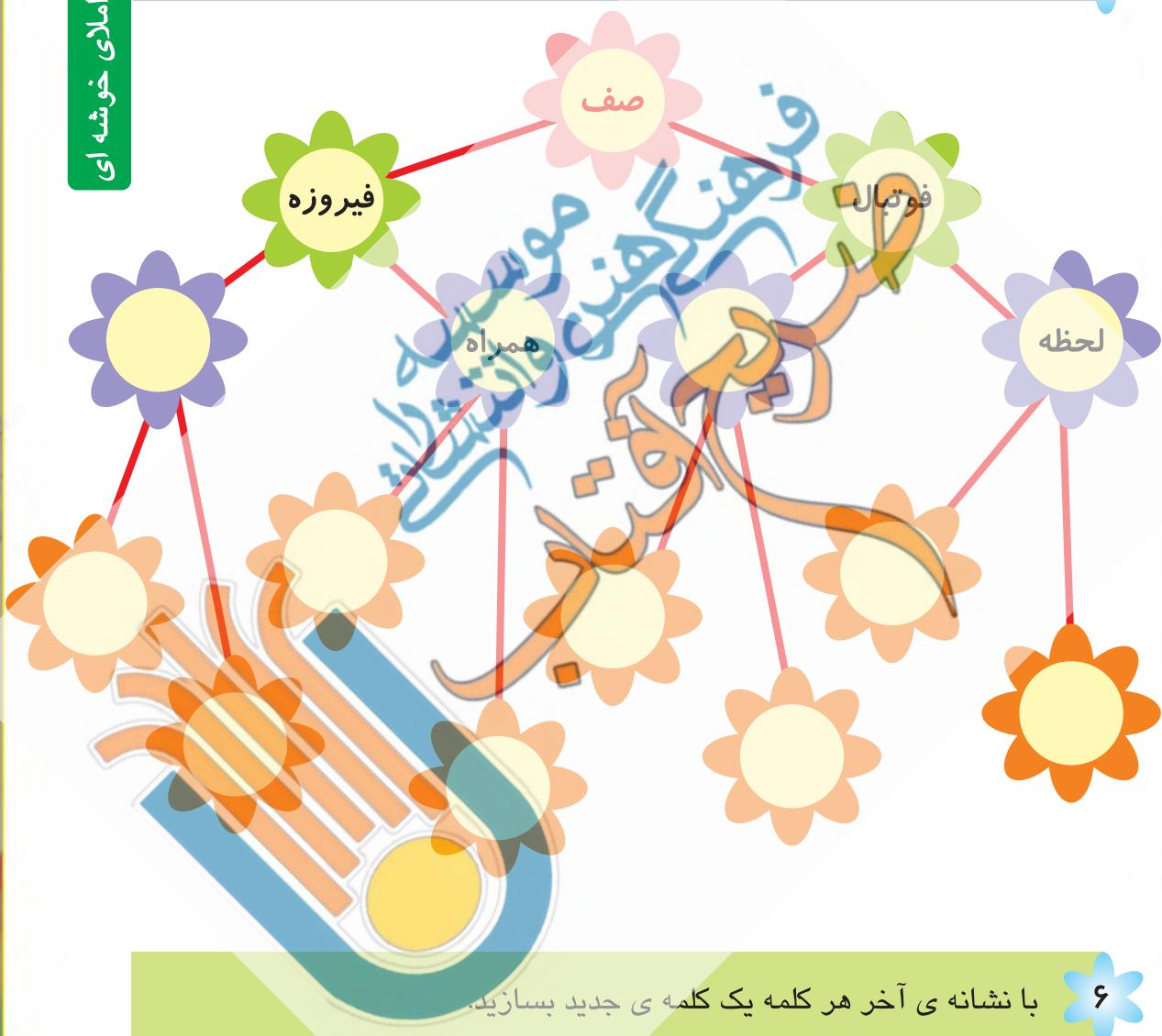

--	--	--

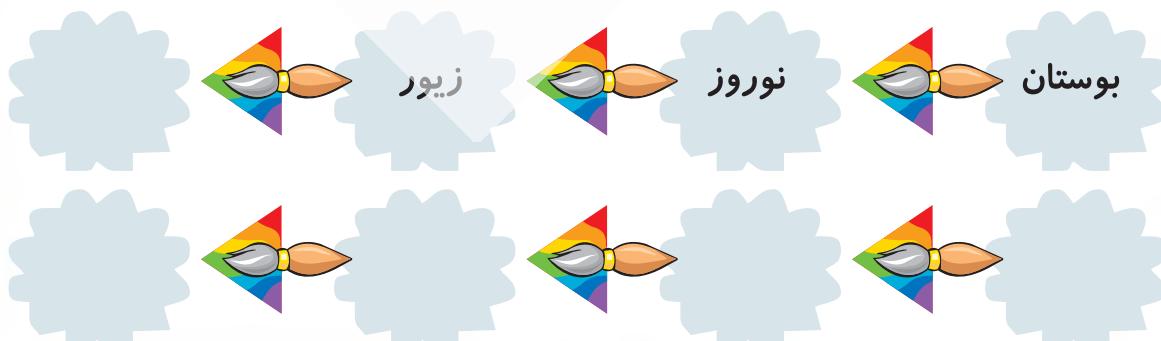
۴ روی کلمه غلط جمله زیر علامت (✗) بزن و صحیح آن را با استفاده از متن درس محله ما بنویس.

گلدسته های بلند مسجد عظمت خاسی داشت.

۵ با نشانه‌ی آخر هر کلمه دو کلمه چدید مانند نمونه بسازید. این کار را تا جایی که امکان دارد ادامه دهید.

با نشانه‌ی آخر هر کلمه یک کلمه‌ی جدید بسازید.

با کدام کلمه های جمله‌ی زیر می‌توان مخالف آن را نوشت، آن‌ها را بنویس.

هیچ فقری بالاتر از نادانی نیست. امام حسن(ع)

مخالف کلمه‌های زیر را بنویسید.

سفید

دور

زشت

کوچک

لحظه

عصا

بهارستان

فیروزه‌ای

مهمان

گلدهسته‌ای

گوشه‌ای

محله‌ی

انتهای

بغل

معرفی

قندادی

جمعیت

صف

مغازه

خاصّی

غذایی

ثبت نام

عظمت

وقتی

فضای

بعضی

احساس

ناراحتی

دروازه بان

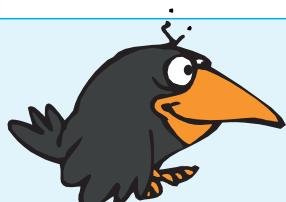
قبلًا

عادت

اطراف

شروع

خاطرات

مثال همراه با معنی : آه در بساط ندارد یا آه ندارد که با ناله سودا کند.

معنی : بی نهایت تهیدست و فقیر است.

۱۰

پنج کلمه که با یکی از شکل های حروف زیر نوشته می شوند. بگرد، پیدا کن و بنویس.

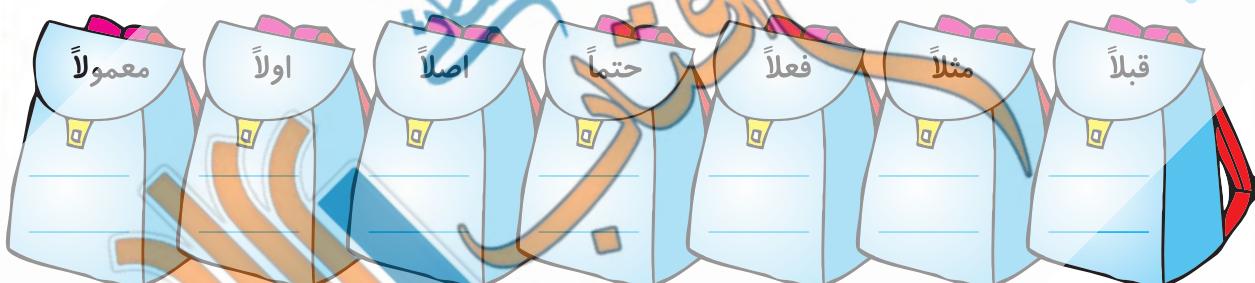
دانش آموز عزیز برای پیدا کردن کلمات زیر می توانی از مجلات رشد نوآموز، روزنامه، کتاب های داستان کمک بگیری.

۱۱ نام ۵ پسر یا دختر که با حروف (ح) نوشته می شوند مانند نمونه بنویس.

۱۲ از روی کلمات تنوین لغو زیر بار بنویس.

۱۳ کلمات زیر با (ات) جمع بسته شده اند از روی آن ها یک بار بنویس.

موجودات، جملات، حیوانات، کلمات، خاطرات، لحظات، قطعات

معنی واژه های هم آوا در گفتار

اساس به معنی بنیاد، پایه

اثاث به معنی لوازم خانه

حياط به معنی محوطه خانه و منزل

حيات به معنی زندگی

مخالف واژه

معنی واژه

زايد

واژه

خيالي

لطيفه

معلم: پرويز تو چرا همیشه لباس هایت خاکی و کثیف هستند؟

اجازه آقا: چون من از شما به زمین نزدیک تر هستم!

ارزشیابی درس اوّل فارسی

۱ آشنایی با چند معنی واژه‌ی درس اوّل محله‌ی ما

آغاز : شروع

عظمت : بزرگی

ثبت نام : نام نویسی، نوشتن اسم

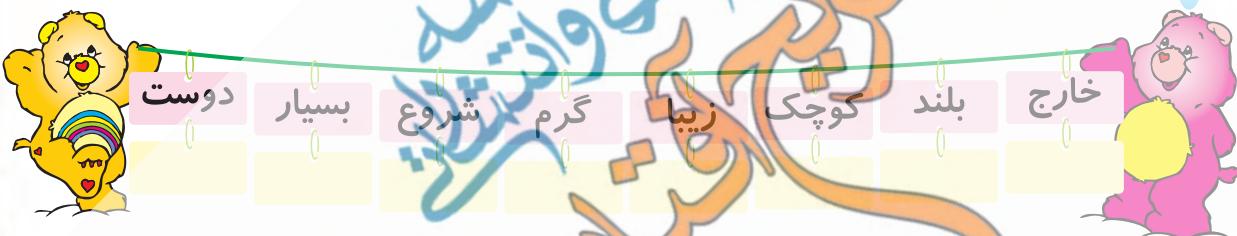
اطراف : دور و بر

قندادی : شیرینی فروشی

عادت : آنچه بر اثر تکرار، رفتار

همیشگی انسان می‌شود.

۲ کلمه‌های زیر از درس انتخاب شده است، مخالف آن‌ها را بنویس.

۳ کلمه‌هایی که در درس محله‌ی ما یکی از شکل‌های حروف (ه) را دارند، پیدا کن و بنویس.

۴ با توجه به متن درس جدول زیر را کامل کن.

پنج کلمه‌ی چهار نقطه	پنج کلمه‌ی سه نقطه	پنج کلمه‌ی دو نقطه	پنج کلمه‌ی یک نقطه	پنج کلمه‌ی بی نقطه

گل ها یعنی چند

دختران یعنی چند دختر

کتاب ها یعنی چند

مادران یعنی چند

عروسک ها یعنی چند

کبوتران یعنی چند

موجودات یعنی چند

حیوانات یعنی چند

قطعات یعنی چند

خاطرات یعنی چند

۶ کلمات زیر را بایکی از نشانه های (ان-ها - ات) جمع ببند و بنویس.

درخت، روستا، لحظه، خاطر، پسر، کبوتر، مادر، حیوان ، موجود

۷ وصل کن.

قناّدی

بوستان

نام دیگر پارک

نام دیگر مغازه شیرینی فروشی

مخالف کلمه

خلوت

وحشی

کلمه

شلوع

اهلی

